

Pavλίna Jana Lörinczová / Setkat se

4. – 31. 8. 2016, Prácheňské muzeum v Písku, Velké náměstí 11, chodba knihovny
Vernisáž se koná 6. 8. od 17ti hodin, otevřeno úterý – neděle, 9 – 18 hodin
Vstup volný. www.prachenskemuzeum.cz

Jsme potomky kulturního prostoru, kde je obraz přirozeným prostředkem setkání s něčím jiným – původně a principiálně především s *Jiným* jako takovým, postupem moderní doby ale prostě se vším, k čemu duše tíhne a s čím z jakýchkoli důvodů hledá metafyzickou komunikační bázi, třeba jen kvůli tomu, že tíhnutí duše něco brání.

Inkompatibilita času je jednou z takových překážek; na stejné rovině života se nemůžeme setkat s mrtvými a v jistém ohledu je tomu tak i s dětmi, protože jejich myšlení se od našeho velmi liší. Co však není možné přímo, je možné skrze třetí věc, na níž obě strany mají podíl. Lze to skrze obraz.

Na výstavě Pavlíny Lörinczové vidíme obrazy, v nichž se uskuptečňují oba zmiňované typy setkání. Zvláštní je, že věc na nich zobrazená je původně sama též obrazem, je to zobrazení obrazu. Dřívější obraz vnáší svůj kontext do prostoru aktuální malby. Zdánlivá kopie svatého obrázku z přelomu století je místem setkání s dávno nedosažitelnou prababičkou. Nejde tu o umělecké kvality předlohy, ale o její kontext, vzetí podílu na prababiččině duchovním světě skrze jeho výraz vizuální.

Reflexe dětských omalováněk, hlavní téma výstavy, je dospělou účastí na tom, jak dítě uchopuje činnost kreslení. Omalovánky jsou jedním z prvních dětských kontaktů se zobrazováním světa (je to návod, mělo by si to být podobné), ale dítě, pokud je k tomu nikdo nedonutí, je nechápe jako nutnost otrockého napodobení, nýbrž jako podnět k vlastnímu rozvinutí viděného. Ani v případě Makových panenek a jiných námětů z dětského vizuálního světa nejde o ně samotné, ale o vztah k těm, kdo je

prožívají, a o spoluprožívání právě jedinečným dětským způsobem, do jehož řeky může matka malířka podruhé vstoupit právě svým malířstvím.

Obraz je ale místem setkání ještě s někým dalším – s divákem, obraz v našem prostředí je, nebo spíš byl vysoce formalizovaným prostředkem komunikace, který se však postupně rozdrojil do záplavy zobrazení, která dnes tvoří náš viděný svět (fotografie, film, reklama...). Tato zobrazení jakožto kulturními fenomény ovšem nemohou nebýt dále reflektována. Reflexe reflexí nicméně v naší době dostupily míry, za níž symbolika přestává být srozumitelnou. Nemylme se – o jádro symbolu vždycky jde: setkání s ním může být náhodné, ale ono samo náhodní není.

Kdyby po prababičce zůstalo něco jiného než svaté obrázky, pravnučku by to nemuselo k žádné touze po komunikaci podnítit. Jádro *této* komunikace, sdílený smysl, tedy zatím ještě aspoň tušíme.

Také zatím ještě všichni poznáme Makovou panenku: vyvolá v nás poměrně určitý nostalgický cit (ať jakkoli individuálně odstíněný). Avšak někdo, kdo se dnes teprve narodil, ji už za dvacet let nepozná, natož aby mohl pochopit, jak se ocitla v omalovánce, tedy *proč* je dále zobrazována. A tento smysl je zcela konkrétní (v daném případě svobodné sledování vizuální myšlenky) – a jen konkrétně lze uskutečnit setkání. Na základě konkrétního smyslu jsme se stali civilizací obrazu, díky němu se v obrazech setkáváme.

Lucie Rohanová